

Warszawa, dnia 22 lutego 2022 r.

STANOWISKO

Sektorowej Rady ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości z dnia 22 lutego 2022 r.

odnośnie do proponowanych zmian regulacji dotyczących przygotowania zawodowego dorosłych

w ramach projektu „Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości”
UDA-POWR.02.12.00-IP.09-00-006/18

Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości stanowi forum wymiany informacji o potrzebach i wymaganiach dotyczących zarówno kwalifikacji, jak i kompetencji pracowników wszystkich szczebli produkcji w sektorze żywnościowym, z uwzględnieniem pracodawców, przedstawicieli edukacji formalnej i nieformalnej oraz rynku pracy.

Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości proponuje dokonanie **zmian regulacji dotyczących przygotowania zawodowego dorosłych**, przewidzianych jako instrument aktywizacji zawodowej, zawartych w przepisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2021.1100t.j.) art. 53a-53m (dalej jako „Ustawa”) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 kwietnia 2014 r. w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych (Dz.U.2014.497), poprzez, w odniesieniu do pracodawców - producentów żywności tradycyjnej i regionalnej:

(I.) zwiększenie kwot refundacji kosztów praktycznej nauki dorosłych i ich przyuczenia z dotychczasowych 2% do 5% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za każdy pełny miesiąc realizacji programu (art. 53i. Ustawy);

(II.) zwiększenie kwoty premii za każdy miesiąc przygotowania zawodowego dla pracodawcy, u którego odbywa się przygotowanie z kwoty 400 zł do 800 zł (art. 53j. Ustawy), pod warunkiem zatrudnienia uczestnika przygotowania zawodowego w okresie przygotowania na podstawie umowy o pracę na okres co najmniej 6 miesięcy w przypadku gdy przygotowanie polega na przyuczeniu do pracy osoby dorosłej oraz na okres co najmniej 12 miesięcy w przypadku gdy przygotowanie polega na praktycznej nauce zawodu, jak również

(III.) wprowadzenie premii w wysokości i zasadach przyznawania jak wyżej, dla pracodawcy, który zatrudnił uczestnika przygotowania zawodowego po ukończeniu przygotowania zawodowego na podstawie umowy o pracę zawartej na okres co najmniej 12 miesięcy

oraz

(IV.) objęcie wszystkich uczestników przygotowania zawodowego możliwością skorzystania z bonu stażowego i bonu zatrudnieniowego, o których mowa w art. 66l. i 66m. Ustawy.

Celem proponowanych zmian jest wprowadzenie mechanizmu wspierającego zdobywanie kwalifikacji zawodowych w sektorze producentów żywności tradycyjnej i regionalnej.

Rozwiązania przyjęte w obowiązujących obecnie przepisach Ustawy i Rozporządzenia (opisane poniżej) należy ocenić za niewystarczające z punktu widzenia założonego celu z dwóch powodów:

- zbyt niskiego poziomu wsparcia finansowego pracodawców decydujących się na prowadzenie przygotowania zawodowego dorosłych,
- brak powiązania w obowiązujących regulacjach procesu przygotowania zawodowego dorosłych z zatrudnianiem osób – uczestników procesu przygotowania zawodowego.

Przygotowanie zawodowe dorosłych zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami

Przygotowanie zawodowe dorosłych to instrumentem aktywizacji zawodowej, który może odbywać się w dwóch formach:

praktycznej nauki zawodu dorosłych – umożliwiającej uzyskanie świadectwa czeladniczego, świadectw potwierdzających kwalifikacje w zawodzie lub dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie przez osoby posiadające:

- wykształcenie zasadnicze bądź zasadnicze branżowe,
- zdany egzamin eksternistyczny z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego lub branżowej szkoły I stopnia,
- wykształcenie średnie lub średnie branżowe;

przyuczenia do pracy dorosłych – umożliwiającego uzyskanie wybranych umiejętności lub kwalifikacji zawodowych potwierdzonych zaświadczeniem lub świadectwem.

Przygotowanie zawodowe dorosłych jest realizowane na podstawie umowy zawartej między:

- pracodawcą i starostą lub
- pracodawcą, starostą i instytucją szkoleniową (wpisaną do rejestru instytucji szkoleniowych, powadzonego przez wojewódzki urząd pracy)
- praktyczna nauka zawodu dorosłych – minimalnie 6 miesięcy, maksymalnie do 12 miesięcy,
- przyuczenie do pracy dorosłych – minimalnie 3 miesiące, maksymalnie do 6 miesięcy.

Przygotowanie zawodowe dorosłych może trwać maksymalnie 40 godzin zegarowych tygodniowo i 8 godzin dziennie. Nie może odbywać się w niedziele i święta oraz w porze nocnej.

Pracodawca może otrzymać refundację wydatków poniesionych na każdego uczestnika w wysokości określonej w umowie, maksymalnie do wysokości 2% przeciętnego wynagrodzenia za każdy pełny miesiąc programu. Są to wydatki poniesione głównie na materiały i surowce, eksploatację maszyn i urządzeń, odzież roboczą, posiłki regeneracyjne i inne środki niezbędne do realizacji programu. Na podstawie umowy starosta przyznaje jednorazową premię (obecnie 529,80 zł) za każdy pełny miesiąc przygotowania zawodowego dorosłych każdego uczestnika, jeżeli ukończy on program pomyślnie zdanym egzaminem.

Na przygotowanie zawodowe dorosłych mogą być skierowane:

1. Osoby bezrobotne.

2. Osoby poszukujące pracy:

- otrzymujące świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny określone w odrębnych przepisach
- uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji o których jest mowa w przepisach o pomocy społecznej
- będące żołnierzem rezerwy
- pobierające rentę szkoleniową
- pobierające świadczenie szkoleniowe przyznawane przez pracodawcę na wniosek pracownika na czas udziału pracownika w szkoleniach

Obowiązki uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych:

- branie czynnego udziału w zajęciach przewidzianych programem
- stosowanie się do rozkładu czasu pracy i regulaminu pracy obowiązującego u pracodawcy
- stosowanie się do planu nauczania i regulaminów obowiązujących w instytucji szkoleniowej
- przystępowanie do sprawdzianów okresowych oraz egzaminów przewidzianych po zakończeniu programu przygotowania zawodowego dorosłych
- przedkładanie staroście ankiety z oceną przebiegu przygotowania zawodowego dorosłych
- okazanie staroście i pracodawcy świadectwa uzyskania tytułu zawodowego, świadectwa czeladniczego albo świadectwa potwierdzającego nabyte umiejętności

Prawa uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych:

1. Prawo do stypendium w ramach odbywania przygotowania zawodowego dorosłych w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych. Za okres, za który przysługuje stypendium zasiłek nie przysługuje.

2. Prawo do 2 dni wolnych za każde przepracowane 30 dni kalendarzowych.
3. Prawo do zwrotu kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbywania przygotowania zawodowego dorosłych oraz powrotu, jeżeli przygotowanie zawodowe dorosłych odbywać się będzie poza miejscem zamieszkania.
4. Prawo do sfinansowania kosztów zakwaterowania i wyżywienia w przypadku, gdy przygotowanie zawodowe dorosłych odbywa się w miejscowości innej niż miejsce zamieszkania.
5. Osobie samotnie wychowującej co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia po udokumentowaniu poniesionych wydatków, prawo do refundacji kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi do lat 7, w wysokości uzgodnionej, nie wyższej jednak niż połowa zasiłku podstawowego dla bezrobotnych na każde dziecko.

Uczestnik przygotowania zawodowego dorosłych, który z własnej winy przerwał to przygotowanie lub nie przystąpił do egzaminu kwalifikacyjnego, czeladniczego lub egzaminu sprawdzającego, jest zobowiązany do zwrotu kosztów tego przygotowania zawodowego z wyjątkiem sytuacji, w której powodem tego przerwania lub nie przystąpienia do egzaminu było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Sektorowa Rada ds. Kompetencji – Sektor Żywności Wysokiej Jakości **rekomenduje** wprowadzenie odpowiednich zmian w Ustawie i Rozporządzeniu w powyższym zakresie. Ich wprowadzenie powinno stanowić istotną zachętę zarówno dla pracodawców producentów żywności tradycyjnej i regionalnej oraz osób pragnących zdobyć zawód.